

Handläggare
Helen Agah Silivask
Telefon: 08-508 28 740

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2023-06-13, p. 8

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt ny taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige fastställer taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen samt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, bilaga 1-3, att gälla från och med den 1 januari 2024.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I detta ärende föreslås ändring i taxorna för miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll. Därutöver föreslås en helt ny taxa för nämndens tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF). De nya taxorna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Samtliga taxor för 2024 har räknats upp mer än normalt jämfört med tidigare år. Detta i enlighet med självkostnadsprincipen p.g.a. att kostnaderna ökar, framförallt avseende löner och sociala avgifter.

Miljöförvaltningen
Verksamhetsstöd

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 289 28
08-508 288 83
Växel 08-508 28 800
albin.ring@stockholm.se
stockholm.se

Taxa för miljöbalkstillsyn

Timtaxan för miljöbalkstillsynen för år 2024 föreslås öka från 1 300 kr/tim till 1 410 kr/tim vilket innebär en höjning med 8,5 procent.

Förvaltningen föreslår ett antal omarbetningar och förtydliganden avseende taxans bestämmelser. Vidare föreslås ett flertal nya och ändrade avgiftskoder i tabellerna 1:A och 1:B. Justeringarna beror på ändringar i tillsynsbehov och anpassning efter ny och ändrad lagstiftning. I övrigt är ändringarna endast av redaktionell karaktär utan avsikt att ändra taxans tillämpningsområde.

Taxa för livsmedelskontroll

Timtaxan för livsmedelskontrollen för år 2024 föreslås öka från 1 600 kr/timme till 1 720 kr/timme, vilket innebär en höjning med 7,5 procent.

Taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Från och med 1 maj 2023 är kommuner utpekade som tillsynsansvariga enligt LÅFF vad gäller fritidsbåtshamnar. Förvaltningen bedömer utifrån nämndens reglemente att tillsynsansvaret faller på nämnden och föreslår därför att taxa för denna tillsyn enligt bilaga 3 antas av kommunfullmäktige. Taxan följer uppbyggnaden i nämndens övriga taxor och är kopplad till miljöbalkstaxa vad gäller taxenivå.

Övriga taxor

För taxorna enligt marknadskontrollagstiftningen, strålskyddslagen (2018:396), lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer föreslås inga ändringar av taxebestämmelsernas lydelse inom ramen för denna revision. Dessa fortsätter sålunda till vidare att gälla i sina nuvarande respektive ordalydelse. Taxerevisionen får emellertid en indirekt effekt på dessa taxor, eftersom timtaxan för dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräknings sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Bakgrund

Taxa enligt miljöbalken

Den befintliga taxan för verksamhet enligt miljöbalken (1998:808) togs fram efter det att miljöbalken infördes år 1999 och taxan trädde i kraft den 1 februari 2001. Taxebestämmelserna har sedan dess löpande justerats och anpassats efter ny och ändrad lagstiftning och rättspraxis. Vidare har beloppen årligen justerats för att kompensera för nämndens allmänna kostnadsökning, särskilt avseende löner.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

För livsmedelskontrollen infördes den 1 januari 2007 en taxa för nämndens verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen i enlighet med de EU-förordningar som utgör grunden i den europeiska livsmedelslagstiftningen. Den 1 april 2021 förändrades emellertid det svenska regelverket för finansieringen av livsmedelskontrollen genom att det tidigare systemet med förskottsdebiterade årliga avgifter ska ersättas av ett system med obligatorisk efterhandsdebitering senast vid utgången av 2023.¹ Den 27 april 2021 beslutade nämnden att övergå till efterhandsdebitering för alla livsmedelsavgifter från och med den 1 januari 2022.² Mot denna bakgrund gäller sedan 1 januari 2022 en helt ny taxa för livsmedelskontroll baserad på efterhandsdebitering.

Livsmedelstaxan har sedan 2009 legat på en högre nivå än miljöbalkstaxan eftersom kostnaden för inspektörernas restid enligt regelverket inte ska debiteras som kontrolltid, utan inkluderas i timavgiften.

Taxa enligt lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa

Tillsynsområdet har sin grund i den numera upphävda karantänslagstiftningen från 1989. Nuvarande taxa enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa antogs år 2008 och fastställdes till samma timavgift som den enligt miljöbalkstaxan. Sedan dess har taxan löpande genomgått vissa redaktionella justeringar, men grunden är alltså densamma och timtaxan har även fortsatt följa den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan.

Taxa enligt strålskyddslagen (2018:396)

Nämnden har sedan hälsoskyddslagens (1982:1080) tid haft visst ansvar för strålskydd. Nuvarande taxa enligt strålskyddslagen (2018:396) avser nämndens tillsyn vad gäller radon i fastigheter samt solarier och är omarbetad sedan den nya strålskyddslagen tillkom år 2018. Timtaxan följer den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan.

¹ Prop. 2020/21:43.

² MHN 2021-04-27, p. 14 dnr. 2021-6388.

Taxa enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Sedan den 2 september 2014 gäller särskilda regler för produkter som innehåller vissa kemiska ämnen, s.k. sprängämnesprekursorer. Reglerna har sin grund i förordning 98/2013/EU som förbjuder eller begränsar privatpersoners möjlighet att köpa vissa ämnen. Det är kommunens ansvar att utöva tillsyn över de verksamhetstyper som säljer aktuella substanser till enskilda och denna tillsyn ska vara avgiftsfinansierad. Taxan enligt lagen om sprängämnesprekursorer avser nämndens tillsyn i den delen och följer miljöbalkstaxan vad gäller belopp.

Taxa enligt marknadskontrolllagstiftningen

Som ett led i att uppnå fri rörlighet för varor inom EU har unionen beslutat om ett stort antal gemensamma regler med produktkrav och enhetliga standarder som gäller på hela den inre marknaden. Med marknadskontroll avses myndigheters kontroll av att produkter som har släppts ut på marknaden överensstämmer med de specifika produktkrav som gäller för dem. Den 20 juni 2019 antog EU en ny förordning om marknadskontroll, förordning (EU) 2019/1020³ (*marknadskontrollförordningen*). I samband med de följdändringar som den nya marknadskontrollförordningen föranledde i svensk sektorslagstiftning gjordes även ett antal förtydliganden kring fördelningen av ansvar för marknadskontroll.⁴ Det förtydligades bland annat att kommunerna inte ska vara utpekade marknadskontrollmyndigheter, men att de ändå ska ansvara för viss marknadskontroll inom sina tillsynsområden. Det handlar om att utföra kontroll av information och märkning avseende kemiska produkter, varor och förpackningar hos verksamheter som omfattas av kommunernas tillsynsansvar enligt miljöbalken samt om produktkontroll av vissa mobila maskiner och tobaksprodukter inom kommunernas ansvarsområde. Marknadskontrollen ska finansieras med avgifter med stöd av ett särskilt bemyndigande i lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. Taxan enligt marknadskontrolllagstiftningen avser nämndens tillsynsverksamhet i den delen och följer miljöbalkstaxan vad gäller belopp.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011

⁴ Prop. 2021/22:238.

Grundläggande principer för arbetet med taxerevisionen

Förvaltningen genomför årligen en revision av nämndens samtliga taxor avseende såväl taxebestämmelser som taxenivåer. Syftet är att identifiera och föreslå anpassningar av taxorna efter förändringar i rättsläget, såväl lagstiftning som praxis, samt efter det tillsyns- respektive kontrollbehov som finns baserat på de verksamheter som är aktiva i staden. Den befintliga principen för taxesättningen är att varje verksamhet ska betala avgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången för nämndens tillsyn och kontroll. En grundregel är därför att verksamhetsutövarna som betalar fast avgift över tid ska få tillsyn och kontroll som motsvarar den betalda avgiften.

Full avgiftsfinansiering av tillsynen respektive kontrollen är en grundläggande princip enligt miljöbalken och EU-rätten. Denna princip bygger på att det är förorenaren som ska betala (polluter pays principle). Utgångspunkten är att avgifterna ska täcka en myndighets kostnader för framförallt kontroll- och tillsynsverksamhet samt prövning enligt lagstiftningen.⁵

Principen innebär visserligen inte att full självfinansiering av all tillsynsverksamhet kan uppnås i praktiken. Arbete med överprövning av nämndens beslut och ogrundade klagomål är två exempel på områden som behöver finansieras med skattemedel. Förvaltningens föresats är ändå att behålla en hög självkostnadstäckning. Förvaltningen bedriver även ett kontinuerligt effektiviseringsarbete av de egna administrativa rutinerna och av tillsyns- och kontrollarbetet generellt.

Justering av timtaxorna

Generella grunder för justering av timtaxorna

Timtaxan ska enligt självkostnadsprincipen motsvaras av nämndens kostnader för tillsyn och kontroll. Mot denna bakgrund görs varje år en justering av de olika timtaxorna för att i möjligaste mån spegla nämndens faktiska kostnader för denna verksamhet.

Faktorer som påverkar taxornas utveckling är främst utnycklade centrala kostnader, till exempel inom IT, hyresökningar, ökad administration samt förändring av antal årsarbetare som kostnaderna fördelas på. IT-kostnader får en allt större betydelse för förvaltningens kostnadsstruktur genom ökade kostnader för drift, utveckling och digitalisering. Även den årliga löneöversynen bidrar

⁵ Jfr. Regeringens skrivelse 2009/10:79 s. 21. Se även prop. 2020/21:43 s. 214 avseende principerna för avgiftsfinansiering av livsmedelskontrollen.

till de ökade kostnaderna. Som jämförelse kan nämnas att medianlönen 2022 för miljöförvaltningens tillsyns- och kontrollpersonal låg på 38 500 kr, vilket ligger under länets medianlön om 38 800 kr.

Lönerörelsen, förhandling mellan fack och arbetsgivare, 2023 slutade i att industrin slöt avtal om 7,4 procents löneökningar över två år, s.k. ”märket”. Då Stockholm stad följer detta avtal påverkas förvaltningens personalkostnader och således bidrar detta, som en av flera beräkningsparametrar, att justeringen av taxan för 2024 blir högre än tidigare år.

Justering av taxa för tillsyn enligt miljöbalken

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 300 kr/timme till 1 410 kr/timme, dvs. en ökning med ca 8,5 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror uteslutande på kostnadsökningar, främst p.g.a. att löneökning som bedöms hamna på ”märket” för industrin dvs. 4,1 procent för 2023 och 3,3 procent 2024. I övrigt ökade påslaget för sociala avgifter på lönerna relativt kraftigt mellan år 2022 och 2023 främst drivet av pensionsavsättningar. Den höga nivån på personalomkostnadspålägget bedöms ligga kvar även 2024. Andra kostnader som ökat är bl.a. kopplat till IT, köpta tjänster och övriga gemensamma kostnader.

För samtliga verksamheter, d.v.s. såväl de som betalar årsavgift som de som debiteras timavgift, pågår kontinuerligt arbete med att utveckla arbetssätten i tillsynen, bl.a. med syftet att hålla nere kostnaderna för företagen.

Kostnaderna för tillsynen fördelas på tre typer av tid:

1. Timmar som utförs direkt mot tillsynsobjekt och som utgörs av konkreta insatser som den enskilde verksamhetsutövaren kan iaktta.
2. Tillsyn som inte kan debiteras verksamhetsutövarna, exempelvis tillsyn på grund av obefogade klagomål och remisser till prövningsinstanser i överklagade ärenden och tillståndsärenden hos länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen. Denna del av tillsynsarbetet bekostas istället av skattemedel.
3. Indirekt tillsynstid avseende hela tillsynsområden mer allmänt, t.ex. allmän planering av tillsynsarbetet för olika områden, branschrapporter, fortbildning m.m. Hela kostnaden

för denna indirekta tillsynstid ligger i själva timtaxan och finansieras därmed gemensamt av tillsynsobjekten.

SKR har tagit fram prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som underlag vid beräkningen av kostnadsökningar i kommunala verksamheter. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris, se figur 1 nedan.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Arbetskraftskostnad*	2,4	1,9	2,7	7,5	4,4	-0,2
Övrig förbrukning**	0,8	4,2	9,0	4,7	2,8	2,6
Prisindex kommunal verk- samhet***	1,9	2,6	4,6	6,6	3,9	0,7

Figur 1: PKV för åren 2020-2025

* Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för prognosåren.

*** Observera att prognosen uppdateras vid varje ny skatteunderlagsprognos, ca fem gånger per år, varmed indexet kan komma att förändras för såväl innevarande som kommande år.

Förvaltningen tillämpar dock inte denna indexuppräkningsmetod utan gör istället en grundlig årlig taxeoversyn baserat på prognostiserade kostnader. Årets föreslagna taxehöjning för tillsyn enligt miljöbalken är således högre än PKV:s prognos för 2024. Det beror bland annat på att förvaltningen i budget 2023 räknade med lägre procentuell löneökning samt lägre personalomkostnadspålägg för 2023 än vad som blev utfallet. På grund av detta finansierade inte taxan 2023 förvaltningens kostnader för tillsynen fullt ut i enlighet med självkostnadsprincipen. Följden blir därav att taxejusteringen landar högre än PKV:s senaste prognos avseende indexuppräkningsmetoden för 2024.

En detaljerad uträkning av timtaxan enligt miljöbalken finns i bilaga 4.

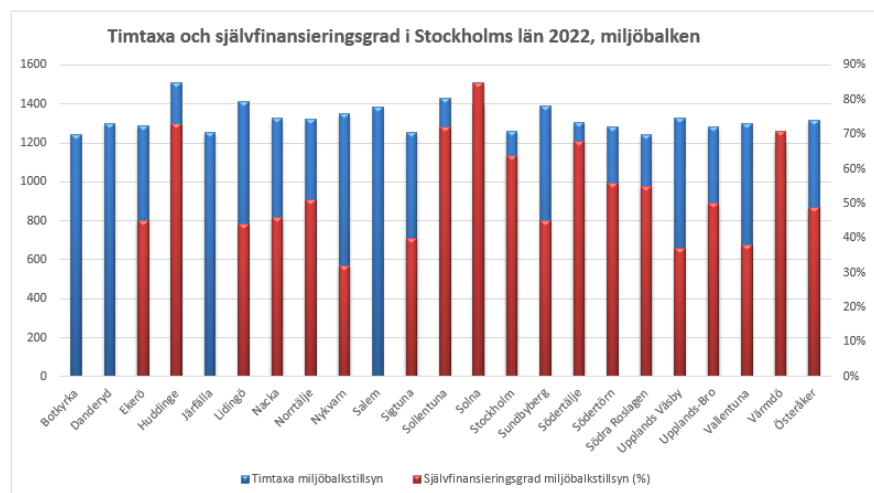
För 2024 prognostiseras självfinansieringsgraden för tillsyn enligt miljöbalken uppgå till 72 procent, d.v.s. något högre än i VP 2023 men i nivå med hur det har sett ut historiskt (se figur 2 nedan). År 2022 låg självfinansieringsgraden för miljöbalken på 64 procent,

vilket var lägre än budgeterat. Detta berodde framförallt på lägre intäkter kopplat till personalomsättning och vakanser för tillsynspersonal. Nämnden har genom systematiskt arbete över tid åstadkommit avsevärda förbättringar i fråga om självfinansiering. Som jämförelse kan nämnas att nämndens självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken, inklusive overheadkostnader, har ökat från 40 procent år 2006.

	VP 2022	VB 2022	VP 2023	Prognos 2024
Miljöbalkstillsyn (MB)				
<i>Självfin.grad MB</i>	66%	64%	64%	68%
Livsmedelskontroll				
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	77%	87%	72%	79%
MHN tillsyn	70%	73%	67%	72%

Figur 2: Självfinansieringsgrad miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll 2021-2024

Stockholm tillhör de kommuner i länet som har högst självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken, men utan att tillhöra de kommuner som har den högsta timtaxan (se figur 3 nedan). Som jämförelse hade till exempel Huddinge (1 511 kr), Nykvarn (1 348 kr), Sollentuna (1 428 kr), Salem (1 383 kr), Lidingö (1410 kr), Solna (1 396 kr) och Sundbyberg (1 388 kr) högre taxa för 2022 än Stockholm (1 260 kr). I jämförelse med storstadskommunerna hade Malmö 1 195 kr och Göteborg 1 247 kr 2022.

Figur 3: Relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken inom Stockholms län år 2022. Botkyrka, Danderyd, Järfälla och Salem har inte rapporterat självfinansieringsgrad för 2022.

Justering av taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 600 kr/timme till 1 720 kr/timme, dvs. en ökning med 7,5 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar. Detta utgörs framförallt av ökade önekostnader ökade administrativa kostnader, ökade sociala avgifter, ökade lokalkostnader och något högre IT- kostnader.

Livsmedelslagstiftningen medger inte att restiden utgör en avgiftsgrundande post och specificeras på fakturan. Däremot tillåter lagstiftningen att den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna inkluderar kostnaden för inspektörernas restid. Restiden vid kontrollbesöken debiteras således inte särskilt, utan finansieras genom den högre timtaxan. Restiden beräknas utgöra cirka 20 procent av den utförda kontrolltiden.

En detaljerad uträkning av timtaxan enligt livsmedels- och foderlagstiftningen finns i bilaga 5.

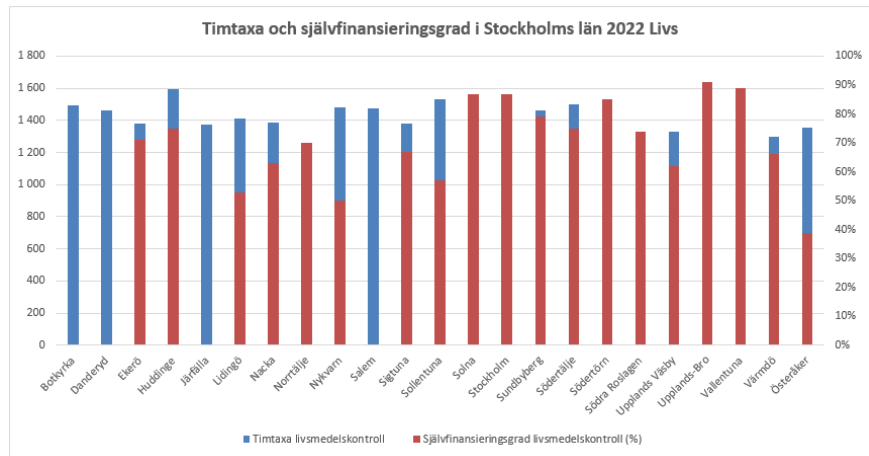
Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. Genom förordningen förändras regelverket för finansieringen av livsmedelskontrollen. Den stora skillnaden är att system med förskottsdebiterade årliga avgifter ersätts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering. Övergången till det nya systemet med efterhandsdebitering, som påbörjades redan under 2021, medför utmaningar ur såväl ett praktiskt som ekonomiskt perspektiv.

För 2024 prognostiserar förvaltningen att självfinansieringsgraden för livsmedelskontrollen kommer att ligga på 79 procent (se figur 2 ovan), trots ett minskat antal objekt samt ökning av ej debiterbar tillsyn och skattefinansierade budgetuppdrag som tar tillsynsresurser i anspråk. Det beror på en justerad fördelning av overheadkostnaderna som medför en minskning av dessa kostnader för livsmedelskontrollen.

Nämnden har genom systematiskt arbete över tid åstadkommit avsevärda förbättringar i fråga om självfinansiering. Som jämförelse

kan nämnas att nämndens självfinansieringsgrad för livsmedelskontrollen, inklusive overheadkostnader, har ökat kraftigt från 47 procent år 2006.

Stockholm tillhör de kommuner i länet som har högst självfinansieringsgrad för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna, utan att samtidigt tillhöra de kommuner som har den högsta timtaxan. Som jämförelse hade till exempel, år 2022, Huddinge (1 595 kr), Knivsta (1 554 kr), Sollentuna (1 530 kr), högre taxa än Stockholm (1 510 kr). I jämförelse med storstadskommunerna hade Malmö 1 415 kr och Göteborg 1 388 kr.

Figur 4: Relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan för livsmedelskontrollen inom Stockholms län år 2022. Botkyrka, Danderyd, Järfälla och Salemhar inte rapporterat självfinansieringsgrad för 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Med de föreslagna taxenivåerna beräknas intäkterna öka, för livsmedelskontrollen och miljöbalkstillsynen sammantaget, med cirka 7,1 mnkr och är en funktion av taxeökning (8,3 mnkr) i kombination med volymförändring (-1,2 mnkr). Taxeökningen krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med minskat antal inspektörer.

Kostnadsökningarna beror framförallt på ökade kostnader för löner, sociala avgifter, pensionsavsättningar, IT och gemensamma kostnader. Planering och omfördelning av resurser mellan tillsynsområden görs enligt behovsutredningen för tillsyn enligt miljöbalken och med beaktande av den nationella strategin för

tillsyn enligt miljöbalken som beslutats hösten 2022. Omprioriteringar kan exempelvis ske till tillsynsområden med lägre debiteringsgrad där tillsyn är angelägen och ger större miljönytta.

Av figur 5 nedan framgår de ekonomiska konsekvenserna mer i detalj fördelat på miljöbalken och livsmedelskontrollen.

För livsmedelskontrollen blir intäktsökningen sammantaget 2 mnkr. Förändring av timtaxans storlek genererar en ökning av tillsynsintäkter om 3,2 mnkr som dock delvis reduceras av intäktsminskning om 1,2 mnkr, i form av volymförändringar. De minskade intäkterna i form av volymförändring beror på minskat antal uppskattade debiterbara timmar, dels med anledning av att antalet klagomål och RASFF-ärenden (kontroll vid livsmedelslarm) är relativt högt och inte fullt ut kan finansieras med avgifter. Sammantaget leder detta till en osäkerhet kring vilken kontrolltid som kan debiteras, vilket i dagsläget leder till att färre timmar än vad som egentligen har utförts kan debiteras verksamheterna. Samtidigt konstaterar förvaltningen att anpassningen till efterhandsdebitering är ett omfattande arbete och att det kommer att ta tid innan de mer långsiktiga och permanenta konsekvenserna för finansieringen av livsmedelskontrollen framträder.

Tillsynsintäkterna för miljöbalken prognostiseras öka med den nya taxan. Den prognostiserade intäktsökningen om 5,1 mnkr baseras på att inga volymförändringar beräknas. Antagandet baseras på att kunna hålla antalet debiterbara timmar på konstant nivå och är beroende av flera parametrar. Osäkerhetsfaktorer är främst utfall i personalomsättning, bortfall av tillsynsobjekt samt ifall omprioriteringar behöver göras mot andra tillsynsområden med lägre debiteringsgrad i syfte att uppnå större miljönytta.

	mnkr	VP 2023	Tillsynsintäkter 2024 med föreslagen taxa och planerade timmar 2024	Ökning av tillsynsintäkter beroende på taxeökning	Volym- förändring	Förändring totalt
Livsmedelskontrollen		43,4	45,4	3,2	-1,2	2,0
Miljöbalken		59,6	64,6	5,1	0,0	5,1
Summa Tillsynsintäkter MHN		103,0	110,1	8,3	-1,2	7,1

Figur 5: Ekonomiska konsekvenser per område

Som anges i föregående avsnitt är tillsynen idag till största del avgiftsfinansierad. Efter taxehöjningen bedöms tillsynens självkostnadstäckning vara något högre än VP 2023. Att en del av tillsynsverksamheten kommer att vara skattefinansierad förklaras av att all tillsyn inte får debiteras, såsom:

- klagomål som är obefogade och där verksamhetsutövaren har fullgjort sin egenkontroll, inklusive RASFF-ärenden (kontroll vid livsmedelslarm) där ingen livsmedelsföretagare kan debiteras för kontrollen
- hantering av överklaganden
- remisser vid tillståndsprövningar av länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen
- proaktivt arbete för att upptäcka och förebygga matfusk och avfallsfusk

I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självfinansiering både vad gäller miljöbalken och kontrollen enligt livsmedelslagstiftningen. Eftersom tillsynsområdena har olika självfinansieringsgrad är det särskilt viktigt att förvaltningen utför tillsynen där behovet finns och gör mest miljönytta och inte planerar tillsynen utifrån självfinansieringsgraden.

Behovet av tillsyn förändras kontinuerligt. Förvaltningen bedömer dock att den totala tillsynens omfång kommer att vara något lägre under 2024 och att medförande intäktsminskning till stor del balanseras med minskat antal inspektörer.

Revidering av taxornas lydelse

Taxa för tillsyn enligt miljöbalken

Rättslig grund

Av 27 kap. 1 § första och andra stycket miljöbalken följer att kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om avgifter för kommunens kostnader för provning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av balken och för provning och tillsyn med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde. Det står kommunfullmäktige fritt att bestämma om taxan och avgifternas storlek, dock givetvis inom den ram som uppställs av regeringsformen, kommunallagen (2017:725) och miljölagstiftningen. Detta innebär att avgifterna grundas på självkostnadsprincipen och måste stå i rimlig proportion till de kostnader

som en verksamhetsutövare medför för tillsynsmyndigheten, även om en viss schablonisering av avgifterna av praktiska skäl är nödvändig.⁶

Ändringar av taxans lydelse

Inom ramen för årets taxerevision föreslås ett flertal omarbetningar och förtydliganden avseende taxan för miljöbalkskontroll. Bakgrunden till dessa är dels förändringar i rättsläget, dels uppmärksammade otydligheter som behöver åtgärdas.

Föreslagna förändringar i taxans bestämmelser redovisas nedan med kursiv text och motiveras vid behov i efterföljande kommentar.

Gällande lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är *1 300* kr.

- Avgift tas ut som
- a) prövningsavgift för tillstånds- och dispensansökningar samt vissa anmälnings- och registreringsärenden
 - b) fast årlig tillsynsavgift
 - c) undersökningsavgift
 - d) timavgift för tillsyn samt offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som inte omfattas av fast årlig avgift samt för handläggning av ärenden om miljö sanktionsavgift
 - e) avgift för kungörelsekostnader i samband med prövning av ärenden

Ny lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är *1 410* kr.

- Avgift tas ut som
- a) prövningsavgift för tillstånds- och dispensansökningar samt vissa anmälnings- och registreringsärenden
 - b) fast årlig tillsynsavgift
 - c) undersökningsavgift
 - d) timavgift för tillsyn samt offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som inte omfattas av fast årlig avgift samt för handläggning av ärenden om miljö sanktionsavgift
 - e) avgift för kungörelsekostnader i samband med prövning av ärenden

⁶ Se bl.a. prop. 1997/98:45 del 2, s 286 ff.

Gällande lydelse***Prövningsavgifter m.m. enligt
3 § a*****4 §**

Prövningsavgift enligt 3 § a ska betalas med de belopp som anges i tabell 1:A vid ingivandet av den som lämnar in en tillstånds- eller dispensansökan, en anmälan eller en registrering. Om ett belopp i tabellen står angivet som timavgift ska avgiften tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § taxan.

Avgift för nyanmälningar i ärenden om miljöfarlig verksamhet enligt 1 kap. 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251) (C-verksamheter) ska beräknas på samma sätt som timavgift enligt 7 § taxan och betalas i efterskott.

Om ytterligare handläggningstid krävs i ett ärende ska extraordinär prövningsavgift betalas i efterskott. Extraordinär prövningsavgift beräknas på samma sätt som timavgift enligt 7 § taxan.

Prövningsavgift tas inte ut för anmälningar i ärenden som rör miljöfarlig verksamhet enligt 1 kap. 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251) (ändring av A-, B- och C-verksamheter) och som omfattas av fast årlig tillsynsavgift enligt tabell 1:B.

Ny lydelse***Prövningsavgifter m.m. enligt
3 § a*****4 §**

Prövningsavgift enligt 3 § a ska betalas med de belopp som anges i tabell 1:A vid ingivandet av den som lämnar in en tillstånds- eller dispensansökan, en anmälan eller en registrering. Om ett belopp i tabellen står angivet som timavgift ska avgiften tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § taxan. *Prövningsavgift som inte framgår särskilt av tabell 1:A tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § taxan.*

Avgift för nyanmälningar i ärenden om miljöfarlig verksamhet enligt 1 kap. 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251) (C-verksamheter) ska beräknas på samma sätt som timavgift enligt 7 § taxan och betalas i efterskott.

Om ytterligare handläggningstid krävs i ett ärende ska extraordinär prövningsavgift betalas i efterskott. Extraordinär prövningsavgift beräknas på samma sätt som timavgift enligt 7 § taxan.

Prövningsavgift tas inte ut för anmälningar i ärenden som rör miljöfarlig verksamhet enligt 1 kap. 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251) (ändring av A-, B- och C-verksamheter) och som omfattas av fast årlig tillsynsavgift enligt tabell 1:B.

Kommentar

Tillägg för att klargöra att timavgift får tas ut för provning som inte framgår av taxebilagan.

Gällande lydelse

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b

5 §

Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b. Avgiften baseras på det inklassningsbeslut där nämnden fastställt vilken avgiftskod som gäller för verksamheten och utgår från den årliga tillsynstid som enligt tabell 1:B gäller för olika verksamhetstyper.

Avgiften omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott under avgiftsåret. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår verksamhet bedrivs. Den årliga tillsynsavgiften ska betalas av den som är verksamhetsutövare vid kalenderårets början, om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat.

Om det finns en betydande samordningsfördel i tillsynen kan nämnden besluta om en reducerad avgift för verksamhetsutövare som på samma plats bedriver flera verksamheter som är sådana att fast årlig avgift kan påföras enligt flera punkter i tabell 1:B.

Dock ska avgift alltid påföras enligt vad som följer av:

- avgiftskod 24.9001 och 24.9002 (Byggnader där PCB kan förekomma)

Ny lydelse

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b

5 §

Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b. Avgiften baseras på det inklassningsbeslut där nämnden fastställt vilken avgiftskod som gäller för verksamheten och utgår från den årliga tillsynstid som enligt tabell 1:B gäller för olika verksamhetstyper.

Avgiften omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott under avgiftsåret. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår verksamhet bedrivs. Den årliga tillsynsavgiften ska betalas av den som är verksamhetsutövare vid kalenderårets början, om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat.

Om det finns en betydande samordningsfördel i tillsynen kan nämnden besluta om en reducerad avgift för verksamhetsutövare som på samma plats bedriver flera verksamheter som är sådana att fast årlig avgift kan påföras enligt flera punkter i tabell 1:B.

Dock ska avgift alltid påföras enligt tabell 1:B för

- byggnader där PCB kan förekomma
- stationära anläggningar som omfattas av krav på

- avgiftskod 40.12002 (Kyl- och värmepumpsutrustningar och -anläggningar innehållande köldmedia som omfattas av förordning [2016:1128] om fluorerade växthusgaser)
 - avgiftskod 200.50-201 till och med 200.50-212 (Bassängbad).
- information till tillsynsmyndigheten enligt 15 § förordning (2016:1128) om fluorerande växthusgaser.
- bassängbad, plaskdammar och strandbad

Kommentar

Koderna och verksamhetsbeskrivningarna i denna bestämmelse har förändrats. För att inte varje ändring av koderna i taxan också ska kräva en uppdatering av denna bestämmelse föreslås en uppdaterad beskrivning av verksamheterna utan angivande av den sifferkod som för tillfället gäller för verksamheten enligt bilaga 1:B.

Ändringar i Tabell 1:A-C

Tabellerna som hör till miljöbalkstaxan reglerar provningsavgifter m.m. (1:A), årliga fasta avgifter (1:B) och undersökningsavgifter (1:C). Tabellerna har uppdaterats till följd av ändringar i tillsynsbehov och ny och ändrad lagstiftning. Föreslagna förändringar i tabell 1:A-C framgår nedan under särskilda rubriker för varje tabell.

Ändringar i Tabell 1:A

Tabellen justeras med att den nu föreslagna timtaxan om 1 410 kr ersätter den tidigare.

Samtliga nya, borttagna och justerade koder respektive orsaken till justeringen framgår även av tabellerna nedan.

Nya koder

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Timmar 2024</i>	<i>Avgift 2024</i>
M15	[Ny rubrik] Anmälan om sanering enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	-	-
M15:1	Anmälan om sanering enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	tim*	tim*

M6:3	Dispens enligt 17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	tim*	tim*
------	--	------	------

Justerade koder

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
M5:1	1. verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta <i>eller annan smitta</i> genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg,	Uttrycket "eller annan smitta" läggs till	Uppdatering mot ny formulering i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
M6	[justerad rubrik] Anmälan om saneringsåtgärd <i>samt dispens</i> enligt förordning (2007:19) om PCB m.m.	Uttrycket "samt dispens" läggs till	Uppdatering med anledning av ny tillkommen prövningsavgift under aktuell rubrik (se ovan under nya koder)
M14:1	Ansökan om dispens enligt 2 kap. 39 § förordning (2014:425) <i>mot från</i> förbud i 37 § mot användning av växtskyddsmedel för <i>maximalt en fastighet och adress</i>	37 § ersätts med 39 §. Uttrycket "för maximalt en fastighet och adress" utgår. Ordet "mot" ersätts med "från"	Koderna M14:1 och M14:2 slås ihop till en gemensam kod M14:1 som kommer att gälla oavsett antal fastigheter som dispens söks för. Viss redaktionell uppdatering av ordalydelsen samt korrekt paragrafhänvisning för dispens
M9:1	1. Anmälan enligt 5 kap. 15 § AF <i>av små komposter (en och tvåfamiljshus)</i> -om kompostering	"Av små komposter (en och tvåfamiljshus)" ersätts med "om kompostering." Avgift ska utgå med fast avgift på 0,5 istället för timavgift	Koderna M9:1 och M9:2 slås ihop med gemensam fast avgift på 0,5 timmar för anmälan av kompostering

Borttagna koder

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
M14:2	Ansökan om dispens enligt 2 kap. 37 § förordning (2014:425) mot förbud i 37 § mot användning av växtskyddsmedel för mer än en fastighet eller adress	Utgår	Avgiften ska istället tas ut med stöd av M14:1 (se justerade koder ovan)

M9:2	2. Anmälan enligt 5 kap. 15 § AF av större komposter (flerfamiljshus, restauranger, livsmedelsbutiker och motsv.)	Utgår	Avgiften ska istället tas ut med stöd av M9:1 (se justerade koder ovan)
------	---	-------	---

Ändringar i Tabell 1:B

De fasta årliga avgifterna i tabellen justeras genom att den nu föreslagna timtaxan om 1 410 kr ersätter den tidigare.

Fasta årliga avgifter enligt tabellen omfattar endast avgiftsgrupper som avser verksamhetsområden som är representerade geografiskt inom Stockholm. Tabell 1:B uppdateras därför regelbundet i takt med att nya verksamhetsområden tillkommer inom Stockholms stad. Fram till dess att avgiftsgrupperna har införts i tabellen debiteras verksamheterna med timavgift. Likaså utgår som regel sådana avgiftsgrupper ur tabellen där det uppmärksammas att verksamhetsområdet inte längre förekommer inom staden. Fasta årliga avgifter kan även införas för befintliga verksamhetsområden där förvaltningen ser ett behov av en mer regelbunden tillsyn av branschen.

Samtliga nya och justerade koder, samt orsaken till justeringen, framgår även av tabellerna nedan.

Nya koder

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Timmar</i>	<i>Avgift 2024</i>
<i>-intervall</i>		<i>2024</i>	
24.46-4	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §., 4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller	14	19 740 kr

5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §.
Den fasta avgiften gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
(Intervall: Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka mer än 10 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.)

39.5005-1	Grafisk industri med förbrukning av organiska lösningsmedel. (Intervall: mer än 500 kg men högst 2,5 ton per kalenderår)	4	5 640 kr
39.5005-2	Grafisk industri med förbrukning av organiska lösningsmedel. (Intervall: mer än 2,5 ton men högst 5 ton per kalenderår)	7	9 870 kr
39.5005-3	Grafisk industri med förbrukning av organiska lösningsmedel. (Intervall: mer än 5 ton men högst 10 ton per kalenderår)	14	19 740 kr
39.5005-4	Grafisk industri med förbrukning av organiska lösningsmedel. (Intervall: mer än 10 ton men högst 20 ton per kalenderår)	20	28 200 kr
90.391-1	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning (Intervall: Återvinning av lösningsmedelsavfall)	3	4 230 kr
90.391-2	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning (Intervall: Återvinning av annat farligt avfall)	6	8 460 kr
90.440	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Den fasta avgiften gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i 29 kapitlet.	37	52 170 kr

Justerade koder

Följande avgiftskoder har behövt justeras enligt ovan. Hur koden har justerats och vad orsaken till justeringen är framgår av respektive kommentar nedan.

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
<i>-intervall</i>			
24.46-1	<p>Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka</p> <p>1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material,</p> <p>2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §,</p> <p>3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §.,</p> <p>4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller</p> <p>5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 §.</p> <p><i>Den fasta avgiften gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.</i></p>	<p>Intervall 1 ändras från intervall 1 till intervall 5. Vidare görs redaktionella justeringar (framgår nedan under Redaktionella ändringar i taxetabell 1:B)</p>	<p>Behov finns för två intervall för denna kod</p>
39.15-2	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas</p> <p>1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel,</p> <p>2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel,</p> <p>3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller</p> <p>4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat.</p> <p><i>När förbrukningen beräknas ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen</i></p>	<p>Det tidigare andra stycket ersätts med följande: När förbrukningen beräknas ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser. Vidare görs redaktionella justeringar (framgår nedan under Redaktionella ändringar i taxetabell 1:B)</p>	<p>Redaktionell uppdatering med anledning av ändrad lydelse i miljöprövningsförordningen</p>

	<p><i>(2016:1128) om fluorerade växthusgaser.</i> <i>Den fasta avgiften gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 §.</i> <i>Den fasta avgiften enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.</i></p>		
39.15-5	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. <p><i>När förbrukningen beräknas ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.</i> <i>Den fasta avgiften gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 §.</i> <i>Den fasta avgiften enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.</i></p>	<p>Det tidigare andra stycket ersätts med följande: När förbrukningen beräknas ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser. Vidare görs redaktionella justeringar (framgår nedan under Redaktionella ändringar i taxetabell 1:B)</p>	<p>Redaktionell uppdatering med anledning av ändrad lydelse i miljöprövningsförordningen</p>
63.10005	Trafikverkets byggande av Förbifart Stockholm	Timmarna justeras från 430 till 380	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008	Byggande av infrastruktur - T-bana Nacka-Söderort	Timmarna justeras från 110 till 140	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008	Byggande av infrastruktur - T-bana Arenastaden	Timmarna justeras från 90 till 70	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008	Byggande av infrastruktur - T-bana Barkarby	Timmarna justeras från 90 till 70	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008	Byggande av infrastruktur - T-bana depå Högdalen	Timmarna justeras från 80 till 90	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
90.391	<p>Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning 		<p>Koden delas upp i två intervall, 90.391-1 (återvinning av lösningsmedelsavfall) och 90.391-2 (återvinning av annat farligt avfall). Avgiften justeras till 3 timmar för intervall 1 och 6 timmar för intervall 2</p>

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
<i>-intervall</i>			
24.4604	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka mer än 10 ton men högst 2000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår	Utgår	Verksamheten är anmälningspliktig och omfattas av kod 24.46. Nytt intervall införs under denna kod (se ovan) och denna lokala kod utgår
39.5002	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 2,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel	Utgår	Ersätts av nya intervall för grafisk industri. Behov av fyra intervall istället för tre har identifierats.
39.5003	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 500 kg men högst 2,5 ton organiska lösningsmedel	Utgår	Ersätts av nya intervall för grafisk industri. Behov av fyra intervall istället för tre har identifierats.
39.5005	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 0,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel	Utgår	Ersätts av nya intervall för grafisk industri. Behov av fyra intervall istället för tre har identifierats.
90.391	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning	Utgår	Ersätts av två nya intervall
	Tillsyn av avfallstransportörer enligt 5 kap. avfallsförordningen (2020:614)	Utgår	Fast avgift ersätts av timdebitering varför kategorin utgår från taxebilaga 1:B

Ändringar i Tabell 1:C

Tabellen justeras med att den nu föreslagna timtaxan om 1 410 kr ersätter den tidigare.

Redaktionella ändringar i taxetabell 1:B.

Utöver ovanstående ändringar föreslås att paragrafhänvisningar till miljöprövningsförordningen i tabell 1:B genomgående kompletteras med kapitelnummer för den aktuella bestämmelsen. Vidare föreslås att uttrycken ”tillsynsplikten” och ”anmälningsplikten” ersätts med uttrycket ”den fasta avgiften.” Tillsyns- respektive anmälningsplikten är uttryck hämtade direkt från motsvarande bestämmelse i miljöprövningsförordningen. I det aktuella sammanhanget är det istället relevant att klargöra att avgiften i den aktuella raden i taxebilagan i vissa fall inte är tillämpligt.

Ändringarna, som är rent redaktionella, görs enligt nedanstående exempel.

Gällande lydelse

Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår.
Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.

Föreslagen lydelse

Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår.
Den fasta avgiften gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 5 kap. 4, 8, 9, 12 eller 15 §.

Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen**Rättslig grund**

Av EU:s kontrollförordning 2017/625 följer en skyldighet för medlemsstaternas kontrollmyndigheter att ta ut vissa obligatoriska avgifter, däribland avgift för uppföljande kontroll av avvikelser som ursprungligen inte var planerad. I övrigt lämnar kontrollförordningen det öppnet för medlemsstaterna att själva organisera hur kontrollen finansieras, så länge systemet säkerställer tillräckliga finansiella resurser för kontrollen.

Enligt 28 § livsmedelslagen (2006:804) respektive 28 § lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Bemyndigandet innefattar också en rätt att föreskriva en skyldighet för kommuner att ta ut sådana avgifter. Med stöd av bemyndigandet har regeringen i livsmedelsavgiftsförordningen (2021:176), LAF, respektive foder- och ABP-avgiftsförordningen (förordning [2006:1165] om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter), FABPAF, föreskrivit att en kontrollmyndighets kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska täckas av avgifter. Därutöver finns vissa särskilda bestämmelser om avgifter i förordning (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land respektive i förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel för sådan kontroll som utförs med stöd av dessa förordningar. Av 6 § LAF respektive 6 § FABPAF följer att om kontrollmyndigheten är en kommun ska avgifter fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

principen om tillräckliga finansiella resurser i artikel 78.1 kontrollförordningen 2017/625. Det innebär i sak att kommunerna ska beräkna timtaxan enligt självkostnadsprincipen. Avseende obligatoriska avgifter enligt kontrollförordningen finns dock särskilda bestämmelser i artikel 81-82 som anger vilka av kontrollmyndighetens kostnader som får ligga till grund för en beräkning av avgiften. Det finns inga hinder för en kommun att lägga kontrollförordningens bestämmelser till grund även för beräkningen av de frivilliga avgifterna.

Ändringar av taxans lydelse

Förvaltningen föreslår endast att timtaxan i 7 § justeras till 1 720 kronor per timme kontrolltid i enlighet med vad som tidigare angetts i detta tjänsteutlåtande.

Taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg

Sedan 1 maj 2023 utövar kommunen tillsyn över att 3 kap. LÅFF och tillhörande föreskrifter följs av vissa utpekade verksamheter. Tillsynsansvaret går i huvudsak ut på att kontrollera och ställa krav på avfallshantering. Tillsynsansvaret är enligt 3 kap. 9 § LÅFF begränsat till verksamheter i huvudsak avsedda för fritidsbåtar som redan idag faller under kommunens tillsynsansvar enligt miljöbalken.

Förvaltningen konstaterar att det är kommunen, och inte specifikt miljö- och hälsoskyddsnämnden, som är utpekad som tillsynsmyndighet i lagen. Att utpeka kommunen och inte specifikt miljönämnden som tillsynsansvarig bedömdes i förarbetena behövas för att följa principen om kommunernas självstyre.⁷ Det huvudsakliga syftet bakom flytten av tillsynsansvaret från Transportstyrelsen till kommunerna var dock att motsvarande tillsyn över fritidsbåtshamnarnas avfallshantering redan idag bedrivs enligt miljöbalken. En flytt av tillsynsansvaret skulle därför medföra samordningsvinster.⁸ Det är därför enligt förvaltningen naturligt att det utpekade tillsynsansvaret ska fullgöras av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Det är visserligen inte helt klart om ett utpekande av tillsynsansvaret kan tolkas in under 2 § i nu gällande reglemente för nämndens verksamhet. Av den bestämmelsen framgår att nämnden

⁷ Prop. 2022/23:62, s 39

⁸ Ibid, s 37f

fullgör stadens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning. Det saknas tydliga kopplingar mellan LÅFF och miljöbalken. Å andra sidan framgår av 3 kap. 9 § att just kommunens tillsynsansvar hör ihop med tillsyn enligt miljöbalken. För att undanröja denna tolkningsvårighet avser förvaltningen att föreslå ett förtydligande i reglementet om detta vid nästa översyn. Förvaltningen bedömer dock att det finns förutsättningar att tolka reglementet på så sätt att tillsynsansvaret faller på miljö- och hälsoskyddsnämnden även utan en ändring av reglementet. I vart fall innebär antagandet av det förslag till taxa enligt LÅFF som nu föreslås ett indirekt beslut om att peka ut miljö- och hälsoskyddsnämnden som tillsynsansvarig enligt LÅFF.

Förvaltningen föreslår därför sammantaget att taxa för tillsyn med stöd av LÅFF enligt bilaga 3 antas av kommunfullmäktige. Taxan följer uppbyggnaden i nämndens övriga taxor och är kopplad till miljöbalkstaxa vad gäller taxenivå.

SLUT.

Bilagor

Bilaga 1	Taxa från och med den 1 januari 2024 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet enligt miljöbalken
Bilaga 2	Taxa från och med den 1 januari 2024 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll enligt livsmedels och foderlagstiftningen
Bilaga 3	Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg
Bilaga 4	Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt miljöbalken m.m.
Bilaga 5	Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.